

**Kroniek nr 50 van “Innemend Italië” op 968 ex.
Mijmeringen, bedenkingen, mededelingen, schrijfsels...**

FESTEGGIARE IN ITALIA

Vandaag verschijnt Kroniek nummer 50. Wat sinds het begin van de coronapandemie als een tijdelijke oprisping begon, wordt stilaan een kleine traditie. Voor dit feestnummer maak ik van de gelegenheid gebruik om enkele historische evocaties uit de laars onder de aandacht te brengen. Elke stad die zichzelf respecteert kent een dergelijk evenement. De Italiaanse posteries hebben er zelfs tussen 1981 en 2015 een serie van 26 zegels aan gewijd.

Als voorbeeld gaan we naar Marostica in de buurt van Bassano del Grappa om er een legendarische schaakwedstrijd bij te wonen. Het is eens wat anders dan nog maar eens een steekspel, een schutterstornooi of een paardenkoers tussen diverse stadswijken. De eerste zegel van de filatelistische serie vertoont trouwens dit evenement.

HET EDELE SCHAAKSPEL ALS HUWELIJKSAANZOEK

De geschiedenis gaat hier terug naar 1454 toen twee *condottieri*, Rinaldo d'Angarano en Vieri da Vallonara, de hand van dezelfde jonkvrouw begeerden. De vader van Lionora, want zo heette de jonge deerne, zag het gevaar, want het zou niet de eerste keer zijn dat een dergelijke naijver resulteerde in een bloedbad. En dan bleef hij met zijn dochter zitten.

Daarom gebod hij beide rivalen om hun krachten te meten in het edele schaakspel. Bovendien bood hij de verliezer de hand van zijn jongere dochter. Twee vliegen in een klap en nogal wat kosten gespaard voor het trouwfeest, want beide kemphanen moesten zelf voor de entourage van het schaakspelletje zorgen. Beeld je daarbij echter geen droge, emotionele confrontatie in zoals eertijds tussen Kasparov en Bobby Fisher.

Neen, vader Taddeo Parisio Castellano eiste een levensgroot bord op de Piazza Castello waarbij alle tweeëndertig schaakstukken door mensen en decorstukken moesten worden gespeeld. Het geheel moest worden opgesmukt met ruiters, lansiers, vuurspuwers, muzikanten, valkeniers, boogschutters, edelmannen en freules met hun pages en schildknappen, herauten, hellebaardiers en vaandeldragers... Toortsen en vuren verlichtten het totaalspektakel. En vanop een balkon gaven beide liefdesrivalen hun strategische bevelen door aan de stukken beneden.

Wie gewonnen heeft, buiten de glunderende vader uiteraard, speelt geen enkele rol. Wellicht iedereen een beetje. En zeker de inwoners en de toeristen van vandaag. Want om de twee jaar wordt het tornooi nagespeeld met meer dan 600 figuranten. Dit jaar grijpt het feest plaats in het weekend van 9, 10 en 11 september. Wie er nog bij wil zijn zal zich tevreden moeten stellen met de weinig resterende vrije stoeltjes want een steekproef leert dat de 4 voorstellingen bijna helemaal uitverkocht zijn. De plaatsen kosten tussen de 45 en 80 euro.

*De Piazza degli Scacchi: Palazzo del Doglione en het Castello Superiore op de achtergrond. (foto Wikipedia)

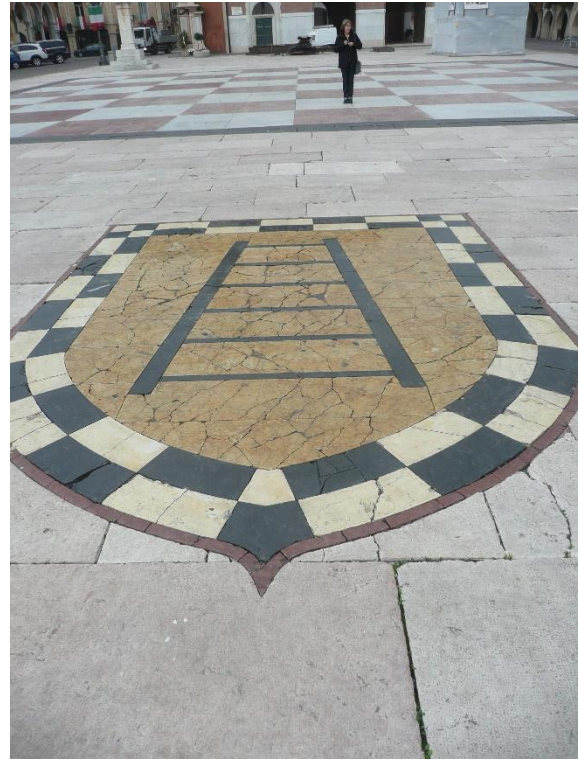
DE DOMINANTIE VAN DE SCALIGERI

De schaakpartij gaat door op de Piazza degli Scacchi. Alles verwijst hier naar de legendarische familie Scaligeri (della Scala) die vanuit Verona de ganse streek domineerde tijdens de 14de eeuw. Men betreedt het plein vanaf het Castello Inferiore dat deel uitmaakt van de middeleeuwse ommuring. Binnen bevindt zich daar een aardige museum dat volledig gewijd is aan de historische evocatie en aan het schaakspel in het algemeen.

Aan de andere zijde van het plein staat het Palazzo del Doglione, vaak herbouwd in de volgende eeuwen. De toren daarvan is de eerste van Italië die voorzien werd van een uurwerk. Van hieruit heeft men een prachtig zicht op de tweede militaire vesting, bovenop de heuvel. In oorsprong dateren al deze bouwwerken uit de tijd van de Scaligeri. Hun wapenschild bevindt zich dan ook aan de voet van het schaakbord waarop de legendarische schaakwedstrijd wordt afgehandeld.

Palazzo Inferiori

Het wapenschild van de Scaligeri

TURKEN, PIRATEN EN ALBANEZEN

Ons tweede voorbeeld brengt ons helemaal naar het zuiden, meer bepaald naar Fasano in de provincie Brindisi (Puglia). Daar waren we eerder toevallig getuige van de *Scamiciata*, de herdenking van de historische overwinning van de *Fasanesi* op de Turken. Blijkbaar was deze *corteo* niet boeiend genoeg voor *Le Poste Italiane* om er een zegel aan te besteden. Maar zo zijn er in Italië wel tientallen, zo niet honderden herdenkingen die enkel wereldberoemd zijn in eigen streek.

Gedurende lange tijd werd de oostkust van het toenmalige Italië, zelfs na de legendarische zeeslag bij Lepanto, nog door kleinere Turkse legerbenden en andere Albanese piraten geteisterd. Zo ook in 1678 toen een 300-tal Turkse mariniers een nieuwe aanval waagden op de stad Fasano. Maar ditmaal hadden ze zich wel degelijk te ver

gewaagd want in de omgeving van de stad werden hun troepen een definitieve nederlaag toebedeeld.

Deze gebeurtenis was in 1978, drie eeuwen na de veldslag, de aanleiding voor enkele jeugdige enthousiastelingen om er een klinkende herdenking van te maken. Wie de Italianen een beetje kent weet dat er niet veel nodig is om de historische kledij boven te halen, de zwaarden te slijpen, de paarden van nieuw tuig te voorzien, de klaroenen op te poetsen, het vel van de trommels aan te spannen en te zorgen dat er voldoende wijn in voorraad ligt.

Het dient toegegeven en verkondigd, de stoet was prachtig. Van alle omringende stadjes waren er delegaties aanwezig. Of ze indertijd ook aan die veldslag hadden deelgenomen is mij nooit duidelijk geworden, maar dat doet hier weinig ter zake. We vingenzelfs een glimp op van een eenzaat getooid met het wapenschild van de familie d'Eng-hien die ik in Kroniek 7 twee jaar terug ook reeds ten tonele bracht. Natuurlijk mochten ook de notabelen niet ontbreken. Rijkelijk uitgedost.

Heel opmerkelijk was dat de kleine groep die het Turkse leger moest uitbeelden flink gewapend was. In Romeinse keizertijd zou het geen waar zijn geweest. Toen werden door de generaals hun overwonnen tegenstanders geketend door de Romeinse straten gesleept. Als jachttrofee tot groot jolijt van het uitzinnige plebs. Nu, voor ons hoeft dit laatste echt niet meer. Het was prachtig weer, de optocht heel kleurrijk en de wijn smaakte voortreffelijk.

Mooi volk, in de corteo en langs de weg.

Marc Vandenbon
Auteur van "Innemend Italië"
marc.vandenbon@telenet.be
www.innemenditalie.be

Avondvullende voordrachten:

- Rome, andere paden
- Innemend Italië

Info op aanvraag

